

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIËN EN ENERGIE

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft warmtemetingen.
- Principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de Raad van State.

1. SITUERING

Voorliggend ontwerpbesluit is geïnitieerd omwille van de correcte omzetting van de richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie. Een nauwkeurige meting van energieverbruik is een motivatie om energie en energiekosten te besparen. Voor gebouwen met centrale warmteproductie of voor warmtelevering via warmtenetten vermijdt een nauwkeurige, geijkte meting ook discussies over de verdeling van de factuur.

Omzetting van de Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED)

De Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG, bepaalt in artikel 9:

“Artikel 9 Meting

1. De lidstaten zorgen ervoor dat eindafnemers van elektriciteit, aardgas, stadsverwarming, stadskoeling en warm water voor huishoudelijke doeleinden, voor zover dit technisch mogelijk en financieel redelijk is en voor zover dit in verhouding staat tot de potentiële energiebesparingen, tegen concurrerende prijzen de beschikking krijgen over individuele meters die het daadwerkelijke energieverbruik van de eindafnemer nauwkeurig weergeven en informatie geven over de werkelijke tijd van het verbruik.

Een dergelijke individuele meter tegen concurrerende prijzen wordt altijd ter beschikking gesteld wanneer:

- a) een bestaande meter wordt vervangen, tenzij dit technisch onmogelijk is of niet kostenefficiënt in verhouding tot de geraamde potentiële besparingen op lange termijn;
- b) een nieuwe aansluiting wordt gemaakt in een nieuw gebouw of ingeval van een ingrijpende renovatie overeenkomstig Richtlijn 2010/31/EU (de EPBD-richtlijn – energy performance of buildings directive).

2. Indien, en voor zover, de lidstaten gebruikmaken van intelligente meetsystemen en slimme meters voor aardgas en/of elektriciteit invoeren in overeenstemming met de Richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG:

...

3. Ingeval de verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, wordt een warmtemeter of een warmwatermeter geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt.

In appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings-/koelingsbron of met levering vanuit een stadsverwarmingsnet of een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, worden **uiterlijk op 31 december 2016** ook individuele verbruiksmeters geïnstalleerd om het warmte- of koelingsverbruik of warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten, waar dat technisch haalbaar en kostenefficiënt is. Als het gebruik van individuele verwarmingsmeters technisch niet haalbaar of niet kostenefficiënt is om warmteverbruik te meten, worden individuele warmtekostenverdelers gebruikt om het warmteverbruik van elke radiator te meten, tenzij de lidstaat aantoont dat de installatie van die warmtekostenverdelers niet kostenefficiënt is. In die gevallen kunnen alternatieve kostenefficiënte methoden voor de meting van het warmteverbruik worden overwogen.

In het geval van appartementengebouwen die zijn aangesloten op stadsverwarming of -koeling of waar een eigen gemeenschappelijk verwarmings- of koelingssysteem voor dergelijke gebouwen gangbaar is, kunnen de lidstaten, met het oog op een transparante en accurate berekening van het individuele verbruik, transparante regels invoeren voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik. Waar passend, bevatten deze regels richtsnoeren betreffende de wijze waarop de kosten van warmte en/of warm water verdeeld moeten worden, en wel als volgt:

- a) warm water voor huishoudelijk gebruik;
- b) warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten (wanneer trappenhuis en gangen voorzien zijn van radiatoren);
- c) voor het verwarmen van appartementen.”

Bij de inleidende overwegingen worden deze artikels verder toegelicht en gemotiveerd:

“(28) Het gebruik van individuele meters of warmtekostenverdelers voor het meten van het individuele verwarmingsverbruik in gebouwen met meerdere appartementen die worden bevoorrad door het stadsverwarmingsnet of een gemeenschappelijke centrale verwarmingsbron, is nuttig indien de eindafnemers over de mogelijkheid beschikken om hun eigen individuele verbruik te controleren. De invoering ervan is derhalve alleen nuttig in gebouwen met radiatoren die voorzien zijn van een thermostatische radiatorkraan.

(29) In sommige gebouwen met meerdere appartementen die door het stadsverwarmingsnet of een gemeenschappelijke centrale verwarmingsbron worden bevoorrad, zou het gebruik van accurate individuele warmtemeters technisch gezien ingewikkeld en duur zijn, aangezien het warme water voor de verwarming op verschillende punten in de appartementen wordt aan- en afgevoerd. Aangenomen kan worden dat de individuele bemetering van het verwarmingsverbruik in gebouwen met meerdere appartementen, toch technisch haalbaar is indien voor de installatie van de individuele meters geen veranderingen van de bestaande warmwaterleidingen in het gebouw noodzakelijk zijn. In dergelijke gebouwen kan de berekening van het individuele verwarmingsverbruik dan worden uitgevoerd middels individuele warmtekostenverdelers die op elke radiator worden geïnstalleerd.

(30) Volgens Richtlijn 2006/32/EG moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de eindafnemers tegen concurrerende prijzen de beschikking krijgen over individuele meters die hun actuele energieverbruik nauwkeurig weergeven en informatie geven over de feitelijke verbruikstijd. In de meeste gevallen is hieraan de voorwaarde verbonden dat het technisch mogelijk en financieel redelijk moet zijn en in verhouding moet staan tot de potentiële energiebesparing. In geval van een aansluiting in een nieuw gebouw of van een ingrijpende renovatie, in de zin van Richtlijn 2010/31/EU, moeten deze individuele meters echter altijd ter beschikking worden gesteld. Richtlijn 2006/32/EG vereist verder een duidelijke

facturering op basis van het daadwerkelijke energieverbruik, en vaak genoeg om de consumenten in staat te stellen hun eigen energiegebruik te regelen.”

Energiedecreet

In het Energiedecreet zijn deze bepalingen reeds omgezet als volgt:

“HOOFDSTUK VIII. Verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient (ing. decr. 14 maart 2014, art. 25, Inwerkingtreding: 7 april 2014)

Artikel 7.8.1 §1. Ingeval de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, wordt een warmtemeter of een warmwatermeter geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt. De Vlaamse Regering kan voorwaarden en nadere regels bepalen aangaande de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

§2. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de beheerder van een stadsverwarmingsnet of centrale bron moet voldoen om een dergelijk net of bron te mogen uitbaten.

§3. De beheerder van een stadsverwarmingsnet of van een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient, zorgt er voor dat tegen uiterlijk 31 december 2016 in appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings/koelingsbron of met levering vanuit diens stadsverwarmingsnet of diens centrale bron, individuele verbruiksmeters geïnstalleerd worden om het warmte- of koelingsverbruik of warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren. De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten toegang krijgen tot de gegevens uit deze meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving, zoals reeds bepaald in artikel 7.8.1 van het Energiedecreet.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen betreffende de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:

1° warm water voor huishoudelijk gebruik;

2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten;

3° voor het verwarmen van appartementen.”

In het “Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten” dat op 3 juni 2016 principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, worden bovenstaande paragrafen ondergebracht in een nieuwe titel IV/1:

“Afdeling II. Verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient

Art. 4/1.2.2. § 1. Ingeval de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, wordt een warmtemeter of een warmwatermeter geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt. De Vlaamse Regering kan voorwaarden en nadere regels bepalen aangaande de

verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

§ 2. De Vlaamse Regering kan de voorwaarden bepalen waaraan de koude- of warmtenetbeheerder of beheerder van een centrale bron moet voldoen om een dergelijk warmte- of koudenet of bron te mogen uitbaten.

§ 3. De warmte- of koudenetbeheerder of beheerder van een centrale bron die verschillende gebouwen of verbruikers bedient, zorgt er voor dat tegen uiterlijk 31 december 2016 in appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings/koelingsbron of met levering vanuit diens warmte- of koudenet of diens centrale bron, individuele verbruiksmeters geïnstalleerd worden om het warmte- of koelingsverbruik of warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren. De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen. De partijen die via dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten toegang krijgen tot de gegevens uit deze meters zorgen ervoor dat te allen tijde de dataveiligheid gegarandeerd wordt en voldaan wordt aan de privacywetgeving.

De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen betreffende de transparante en accurate berekening van het individuele verbruik en voor de verdeling van de kosten van het thermische of warmwaterverbruik voor:

1° warm water voor huishoudelijk gebruik;

2° warmte uit de installatie van het gebouw voor de verwarming van de gemeenschappelijke ruimten;

3° voor het verwarmen van appartementen.”

Verdere omzetting:

Er zijn nog geen uitvoeringsbepalingen vastgelegd voor artikel 7.8.1 van het Energiedecreet. Gezien de verplichte omzetting moet uitgevoerd worden tegen 31 december 2016, moet nog bepaald worden:

- voor welke gevallen de installatie van een individuele verbruiksmeters niet vereist is (invulling van “§3 [...]De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren.”)
- aan welke voorwaarden individuele verbruiksmeters voor warmte, koude of warm water moeten voldoen (invulling van “§3 [...]De Vlaamse Regering bepaalt aan welke voorwaarden deze meters moeten voldoen.”).
- aan welke voorwaarden centrale verbruiksmeters voor warmte, koude of warm water moeten voldoen (invulling van “§1 [...]De Vlaamse Regering kan voorwaarden en nadere regels bepalen aangaande de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.”)

Het doel van voorliggend ontwerpbesluit is hiervoor een concrete omzetting uit te voeren. Gezien de deadline voor verplichte omzetting, en gezien het Energiedecreet reeds de nodige juridische basis voorziet, wordt hiervoor een apart ontwerpbesluit voorgelegd.

Overige besluitbepalingen betreffende warmtenetten zullen uitgewerkt worden in functie van de bijkomende juridische basis die vervat zit in het op 3 juni 2016 principieel goedgekeurde “Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten”.

2. INHOUDELIJK

De bestaande definities uit het Energiedecreet, het Energiebesluit en eerder geplande toevoegingen aan het Energiedecreet worden overgenomen (vb. nieuw gebouw, ingrijpende renovatie, (huishoudelijke) afnemer van thermische energie,...).

2.1 Overleg met stakeholders

Warmtenetwerk Vlaanderen (WNVL) bereidde op vraag van het Vlaams Energieagentschap over dit onderwerp een uitgebreide nota voor, waarin onder meer wordt nagekeken hoe deze bepalingen in omringende regio's zijn omgezet. WNVL groepeerde zowel initiatiefnemers rond warmtenetten als uitbaters van een groot aantal centrale stookplaatsen (vb. de netbeheerders). Die nota werd besproken op de vergadering van 18 februari 2016. Het VEA acht de bekommernis terecht dat de voorwaarden inzake individuele verbruiksmeters best ook gelden voor centrale stookplaatsen in een gebouw, anders worden initiatieven om over te schakelen naar warmtenetten benadeeld ten opzichte van centrale stookplaatsen. Deze bekommernis wordt ondervangen in de richtlijn en het Energiedecreet, en in het voorliggend ontwerpbesluit.

De ontwerpregelgeving en toelichting werd ter consultatie bezorgd aan de VREG, WNVL, VMSW en de Unie van Vlaamse Syndici (UVS vzw). Het VEA ontving feedback van de VREG, WNVL en VMSW.

2.2 Concreet voorstel

Definities

Onderstaand voorstel houdt rekening met de in het Energiedecreet vastgelegde definities en de definities die werden opgenomen in het "Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudnetten".

Bijkomend lijkt het nuttig om een aantal nieuwe definities te introduceren:

- appartementengebouw of multifunctioneel gebouw: een gebouw met minstens twee wooneenheden, een wooneenheid en minstens een andere eenheid (bijv. portierswoning en kantoorgebouw), of minstens twee andere eenheden waarover de energiefactuur voor verwarming, koeling of warmwatervoorziening verdeeld moet worden.
- centrale verbruiksmeter voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik: een warmtemeter of een warmwatermeter om het verbruik van verwarming, koeling en warm water te meten, op te slaan en weer te geven, geïnstalleerd bij de warmtewisselaar of het leveringspunt als de verwarming, de koeling of de warmwatervoorziening van een gebouw geleverd wordt door een warmte- of koudnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.
- Individuele verbruiksmeter voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik: een instrument dat ontworpen is om het verbruik van verwarming, koeling en warm water in een eenheid te meten, op te slaan en weer te geven.
- warmtekostenverdeler: een instrument om het energieverbruik van verwarmingsradiatoren onderling te verdelen.

Onderstaande tabel geeft een niet-limitatieve lijst met voorbeelden die al dan niet binnen of buiten de scope van deze regelgeving vallen bij warmtelevering uit een stadsverwarmingsnet of een gemeenschappelijke verwarming, koeling of warmwatervoorziening. Hierbij werd het voorbeeld van het Verenigd Koninkrijk gevolgd.

Tabel 1: voorbeelden van warmtelevering uit stadsverwarming of een gemeenschappelijke verwarming, koeling of warmwatervoorziening voor huishoudelijke doeleinden, die al dan niet binnen of buiten de scope van deze regelgeving vallen.

Binnen scope regelgeving	Buiten scope regelgeving
<ul style="list-style-type: none"> • Beschermde en sociale huisvesting; • Serviceflats voor bejaarden; • Kantoren gebruikt door meerdere organisaties; • Winkelcentra. • Onderverhuurde ruimtes, zoals fitnesscentra in hotels of een droogkuis van derden in supermarkten; 	<ul style="list-style-type: none"> • Hotelkamers behalve wanneer ze worden gebruikt als woningen (omdat de overeenkomst van voorbijgaande aard is). • Rust- en verzorgingstehuizen waar alle diensten gemeenschappelijk worden voorzien. • Gevangenen (aangezien er geen financiële regeling tussen de verantwoordelijke voor de warmtemeting en de eindgebruiker is) • Industriële plaats waar warmte wordt gegenereerd en gedistribueerd op de plaats in het kader van het industriële proces omdat er geen eindgebruikers van warmte worden voorzien. • Verhuur van een squashbaan in een sportcentrum

Voor het indelen van de voorbeelden in tabel 1 werden volgende principes gehanteerd bij het omgaan met gebouwen met appartementen of onderverdeelde (private of niet-private) ruimten:

- Voor residentiële warmtelevering komt het er op neer dat een gebruiker wordt beschouwd als een eindafnemer indien deze een wooneenheid bezet. Volgens de energiestatistiekwetgeving in Vlaanderen is een wooneenheid elke afzonderlijke eenheid in een woongebouw die over de nodige voorzieningen beschikt om autonoom te functioneren. Om autonoom te kunnen functioneren moet de afzonderlijke eenheid beschikken over een woonruimte in combinatie met een toilet, een douche of bad en een keuken of kitchenette. Ruimten die niet aan die criteria voldoen zoals koten, rust- en verzorgingstehuizen, ... waarbij bepaalde functies zoals koken uitsluitend gedeeld worden tussen de verschillende bewoners vallen niet in de scope van deze regelgeving inzake individuele warmtemetingen, tenzij de energiefactuur moet gedeeld worden met andere eenheden in het gebouw die wel als wooneenheid of eenheid met andere functie kunnen beschouwd worden.
- Voor een niet-residentiële warmtelevering, wordt een gebruiker beschouwd als een eindgebruiker wanneer deze toegang heeft tot een afzonderlijke private ruimte voor de uitoefening van zijn activiteit. Echter, sommige diensten zoals sanitair of receptie mogen gedeeld worden. Indien er geen afzonderlijke private ruimte is, zoals bij geheel open ruimtes die meerdere huurders bedienen of wanneer enkel de gemeenschappelijke ruimtes van een gebouw zijn voorzien van verwarming, dan valt dit niet in de scope van deze regelgeving.

In welke gevallen meten? Uitzonderingen voor de warmtemeting.

Centrale warmtemeting

In elk geval moet een warmtemeter (centrale verbruiksmeter) geplaatst worden bij de centrale warmtewisselaar of het centrale leveringspunt waar de warmte van een warmtenet wordt geleverd. Dit is reeds vastgelegd in het Energiedecreet, artikel 7.8.1, §1, inwerkingtreding 7 april 2014.

Individuele warmtemeting

Individuele verbruiksmeters worden uiterlijk tegen 31 december 2016 geïnstalleerd indien vereist (opgelegd door EED-richtlijn).

In elk geval is volgens artikel 9, lid 1 van de richtlijn EED de plaatsing van individuele verbruiksmeters bij de eindafnemers (in collectief verwarmde gebouwen of gebouwen aangesloten op een warmtenet) verplicht in nieuwe gebouwen en bij ingrijpende renovatie van een bestaand gebouw.

Volgens artikel 9, lid 1 van de richtlijn is in bestaande gebouwen de plaatsing van individuele verbruiksmeters bij de eindafnemers (in collectief verwarmde gebouwen of gebouwen aangesloten op een warmtenet) ook verplicht bij vervanging van bestaande (centrale of individuele) verbruiksmeters. Hierbij wordt een uitzondering toegelaten indien het technisch onmogelijk is of niet kostenefficiënt is in verhouding tot de geraamde potentiële energiebesparingen over de werkelijke periode van het verbruik.

Tot slot is het volgens artikel 9, lid 3 van de richtlijn in bestaande gebouwen met verschillende eindafnemers verplicht om individuele verbruiksmeters te installeren indien de warmte wordt geleverd door een warmtenet of centrale stookplaats, en wel tegen 31 december 2016. Hier is wel de uitzondering voorzien dat individuele verbruiksmeters, indien ze technisch niet haalbaar zijn of niet kostenefficiënt, kunnen vervangen worden door individuele warmtekostenverdelers die op elke radiator worden gehangen. Voor de plaatsing van individuele warmtekostenverdelers is ook een uitzondering voorzien indien ook de installatie van die warmtekostenverdelers niet kostenefficiënt is. In dat geval kunnen alternatieve kostenefficiënte methoden voor de meting van het warmteverbruik worden overwogen.

In de toelichting bij de richtlijn en in het begeleidende staff working document bij artikel 9 worden enkele uitzonderingen vermeld:

In deel (28) van de inleidende overwegingen van de richtlijn werd opgenomen dat het gebruik van **individuele meters of warmtekostenverdelers** voor het meten van het individuele verwarmingsverbruik in gebouwen enkel nuttig is wanneer een eindafnemer (in een gebouw met meerdere appartementen die worden bevoorrad door een stadsverwarmingsnet of een gemeenschappelijke centrale verwarmingsbron) beschikt over de mogelijkheid om het eigen individuele verbruik te controleren omdat de radiatoren voorzien zijn van een thermostatische radiatorkraan.

In deel (29) van de inleidende overwegingen van de richtlijn en deel (23) van het commission staff working document bij artikels 9-11 van de richtlijn werd opgenomen dat het gebruik van **individuele meters** voor het meten van het individuele verwarmingsverbruik in gebouwen technisch niet haalbaar of niet kostenefficiënt is:

- wanneer het warme water voor verwarming op verschillende punten in de appartementen wordt aan- en afgevoerd;
- wanneer aanpassingen van de warmwaterleidingen in het gebouw noodzakelijk zijn.

In dergelijke gebouwen kan de berekening van het individuele verwarmingsverbruik worden uitgevoerd middels **individuele warmtekostenverdelers** die op elke radiator worden geïnstalleerd.

In deel (25) van het commission staff working document bij artikels 9-11 van de richtlijn werd opgenomen dat wanneer een appartement reeds is voorzien van individuele warmtekostenverdelers er kan aangenomen worden dat de aanwezigheid ervan een invloed heeft op de kostenbatenberekening voor het gebruik van individuele meters. Individuele meters moeten in dat

geval enkel geïnstalleerd worden tegen 31 december 2016 voor zover dit technisch haalbaar en kostenefficiënt is.

In het Energiedecreet werd opgenomen *“De Vlaamse Regering kan uitzonderingen bepalen voor die gevallen waar het niet technisch haalbaar of niet kostenefficiënt is om een dergelijke meter te installeren.”*

De brutoprijs (excl. BTW) voor een ultrasone calorimeter gedimensioneerd voor een meting bij de eindafnemer én voorzien van een module voor uitlezing vanop afstand bedraagt:

- tussen de 165 en 400 euro (veronderstelling diameter DN15)
- tussen de 250 en 400 euro (veronderstelling diameter DN25).

In de brutoprijs is de korting die de installateur krijgt nog niet verrekend (deze varieert van 30-50%). De prijsverschillen hangen af van verschillende factoren: is de warmtemeter al dan niet bruikbaar voor verschillende diameters (overdimensionering), wat is het type voeding van de meter (via netspanning of batterij), het merk, Een alternatief voor de ultrasone energiemeter is de mechanische energiemeter. Deze energiemeters zijn veelal goedkoper dan de ultrasone energiemeter. Het werkingsprincipe is dynamisch en de meter is hierdoor meer gevoelig voor slijtage.

Warmtekostenverdelers worden vaak aangeboden in combinatie met een uitleescontract (langlopende contracten, vaak duur 10 jaar). Bij een grote Duitse fabrikant is de prijs voor 1 warmtekostenverdeler 30 euro (excl. plaatsing en uitlezing). Per radiator in een appartement is er een warmtekostenverdeler nodig. Per appartement zijn er dus meerdere warmtekostenverdelers nodig. Als veronderstelling van het minimaal aantal radiatoren per appartement gaan we uit van: twee radiatoren geplaatst in de living, 1 radiator in de keuken, 1 radiator in de badkamer en 1 radiator per slaapkamer.

Een meting op basis van een warmtekostenverdeler is nooit zo nauwkeurig als een meting op basis van een calorimeter. De correctheid van de meting door een warmtekostenverdeler is gevoelig aan de plaatsing op de radiator en in de omgeving en kan gemakkelijker van buitenaf gemanipuleerd worden. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we er van uit gaan dat de kosten voor warmtemeters niet substantieel hoger zullen zijn dan de prijzen voor het plaatsen van het vereiste aantal warmtekostenverdelers.

Tijdens de bevraging van de sector werden bezorgdheden geuit over de impact van deze regelgeving op de kosten voor de eindafnemer. De sector is bezorgd dat de kosten voor het installeren van de individuele warmtemeters (+ eventuele onderhoudskosten) doorgerekend zullen worden aan de eindafnemer en de impact hiervan op de energiearmoedeproblematiek. De sector vraagt ook verduidelijking over het verdelen van de gemeenschappelijke distributieverliezen. Het Vlaamse Gewest heeft niet de bevoegdheid om rond deze aspecten regels vast te leggen. Energietarifiering en prijsbeleid is een federale bevoegdheid. Aangezien de kosten voor warmtemeters niet substantieel hoger zijn dan voor warmtekostenverdelers blijft de impact zeer beperkt, gezien de kosten ook éénmalig zijn voor een levensduur geraamd op 10 jaar.

Concreet wordt in het bijgevoegde ontwerpbesluit een individuele verbruiksmeting van het warmte- of koelingsverbruik en warmwaterverbruik in volgende gevallen verplicht / worden de volgende uitzonderingen toegelaten:

- In appartementengebouwen en multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings-/koelingsbron of met levering vanuit een warmte- of koudenet of een centrale bron die verschillende gebouwen bedient, worden uiterlijk op 31 december 2016 ook individuele verbruiksmeters geïnstalleerd om het warmte- of koelingsverbruik en warmwaterverbruik voor iedere eenheid te meten.

- Voor nieuwe gebouwen worden conform de Richtlijn geen uitzonderingen voorzien.
- Voor bestaande gebouwen die ingrijpend energetisch gerenoveerd worden en in geval van vervanging van bestaande warmtekostenverdelers, centrale of individuele warmte-, koude- of warmwatermeters, worden ook geen uitzonderingen voorzien.
- In andere bestaande gebouwen worden de volgende uitzonderingen toegestaan:
 - o Wanneer uiterlijk op 31 december 2016 reeds individuele verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik geplaatst werden die voldoen aan de eisen vermeld in het KB van 13 juni 2006 of het KB van 15 april 2016 (voor zover deze voldoen aan de in het KB vereiste nauwkeurigheidsklasse met betrekking tot de maximaal toelaatbare fout). Het KB van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten trad in werking op 20 april 2016 en heft het KB van 13 juni 2006 op. Beide KB's worden vermeld omdat ook meters die geplaatst werden onder de voorwaarden van het KB van 13 juni 2006 nog in aanmerking komen voor de uitzonderingsregeling.
 - o De individuele verbruiksmeter voor het verwarmingsverbruik mag vervangen worden door de plaatsing van warmtekostenverdelers op radiatoren:
 1. wanneer het warme water voor verwarming wordt aangevoerd op verschillende punten in het appartement of wordt afgevoerd op verschillende punten in het appartement;
 2. wanneer door plaatsgebrek aanpassingen van de verwarmingsleidingen noodzakelijk zijn om de individuele verbruiksmeter te plaatsen;
 3. Wanneer op 31 december 2016 reeds warmtekostenverdelers geplaatst waren. In deze gevallen zou de plaatsing van een individuele meter voor het verwarmingsverbruik technisch moeilijk of minder kosten-efficiënt zijn;
 - o De plaatsing van de individuele verbruiksmeter voor het koelingsverbruik of warmwaterverbruik is niet verplicht:
 1. wanneer het koude water voor koeling of het warm tapwater wordt aangevoerd op verschillende punten in het appartement of wordt afgevoerd op verschillende punten in het appartement;
 2. wanneer door plaatsgebrek aanpassingen van de koelleidingen of warmwaterleidingen noodzakelijk zijn om de individuele verbruiksmeter te plaatsen.
In deze gevallen zou de plaatsing van een individuele meter technisch moeilijk en duur zijn;
 - o De plaatsing van een individuele meter voor het verbruik van warm (tap)water is niet vereist indien er op 31 december 2016 reeds individuele kostenverdelers voor verwarmingsverbruik geplaatst waren. In dit geval levert de plaatsing van een warmtemeter voor verwarming minder extra energiebesparing op en is dus zoals hoger vermeld de plaatsing van een individuele verwarmingsmeter niet verplicht. Daaruit volgt dat in dit geval de plaatsingskosten dan ook niet verdeeld zouden kunnen worden over de plaatsing van meters voor verwarming én meters voor warm tapwater. De energiebesparing door beter inzicht in het verbruik is bovendien groter voor verwarming, omdat in de meeste bestaande gebouwen (voor nieuwe gebouwen is plaatsing van individuele meters in elk geval verplicht) het verbruik voor verwarming aanzienlijk hoger is dan voor warm tapwater. Hetzelfde geldt indien reeds een individuele verbruiksmeter voor het verwarmingsverbruik geplaatst is. Gezien de plaatsing van een meter enkel voor warm tapwater in deze situaties onvoldoende kostenefficiënt is, wordt hiervoor een uitzondering voorzien.
 - o Er wordt in artikel 3 (overgangsbepalingen) ook een uitzondering voorzien voor het plaatsen van individuele meters indien een gebouw voor 31/12/2018 ingrijpend energetisch zal worden gerenoveerd, ontmanteld of afgebroken, of indien voor 31/12/2018 de verwarmingsinstallatie of de warmwaterleidingen zullen worden grondig gerenoveerd of vervangen. In dit geval zouden de meters eerst moeten ingebouwd worden, terug uitgebouwd en weer ingebouwd, wat op dergelijke korte periode onvoldoende kostenefficiënt is.
 - o De minister kan nadere regels vastleggen inzake het vaststellen van plaatsgebrek;

- De plaatsing van individuele verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik is verplicht voor bestaande appartementengebouwen en bestaande multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings- of koelingsbron of met levering vanuit een stadsverwarmingsnet, die niet vallen onder de hierboven geformuleerde uitzonderingen:
 - o Individuele verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik en warmtekostenverdelers voor radiatoren zijn ook vereist indien de eenheid niet beschikt over radiatoren die voorzien zijn van een thermostatische radiatorkraan. In die gevallen kan het energieverbruik immers beïnvloed worden via de centrale thermostaat of door de radiatoren meer open of dicht te draaien. Een uitzondering voorzien voor gevallen waarin geen thermostatische kranen aanwezig zijn zou de handhaafbaarheid en het toezicht veel complexer maken, aangezien er controle ter plaatse nodig zou zijn en thermostatische kranen eenvoudig kunnen worden verwijderd om de verplichting tot het plaatsen van warmtemeters te ontlopen. Dit zou dan aanleiding geven tot een ongewenste situatie die leidt tot meer energieverbruik.
- Er wordt geen generiek overgangsregime ingebouwd voor bestaande gebouwen omdat dit niet toegelaten is aangezien de datum voor installatie voor individuele verbruiksmeters in de EED-richtlijn is vastgelegd op 31 december 2016.

Het Energiebesluit legt de definitie van nieuwbouw vast in artikel 1.1.1, 110°; thans is deze “het optrekken van een nieuw gebouw of het optrekken van een groot nieuw deel aan een bestaand gebouw met een beschermd volume dat groter is dan 800 m³, of met minstens een wooneenheid, al dan niet voorafgegaan door sloopwerken, of het ontmantelen van een gebouw”.¹ Om bij lopende bouwprojecten een onderscheid te kunnen maken tussen gebouwen die moeten voldoen aan de regels voor nieuwbouw gebouwen en aan de regels voor bestaande gebouwen wordt in het ontwerp besluit een overgangsbepaling geformuleerd. De overgangsbepaling legt vast dat de eisen voor bestaande gebouwen van toepassing zijn voor bouwprojecten waarvan de stedenbouwkundige vergunning is aangevraagd of de melding is gedaan uiterlijk op 31 december 2016, en die pas na de datum van inwerkingtreding in gebruik worden genomen. Bouwprojecten waarvan de vergunning is aangevraagd of de melding is gedaan voor de inwerkingtreding van dit besluit moeten voldoen aan de regels voor bestaande gebouwen. Bouwprojecten waarvan de stedenbouwkundige vergunning is aangevraagd of de melding is gedaan na 31 december 2016 moeten voldoen aan de regels voor nieuwbouw gebouwen.

Aan welke voorwaarden moeten de verbruiksmeters voldoen?

Voorwaarden worden opgelegd voor zowel de **individuele verbruiksmeter** als de **centrale verbruiksmeter** aan de centrale warmtewisselaar of het centrale leveringspunt, in geval de verwarming, koeling of warmwatervoorziening geleverd wordt door een stadsverwarmingsnet of door een centrale bron die verschillende gebouwen bedient.

De voorwaarden qua warmtemeters kwamen aan bod in de bespreking van 18/02/2016 tussen het VEA en een aantal sectorvertegenwoordigers. De sectorvertegenwoordigers spraken hun voorkeur uit voor het volgen van de MID richtlijn: Europese richtlijn betreffende meetinstrumenten 2014/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014. De MID-richtlijn werd omgezet bij het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten, publ. B.S. 20 april 2016. De sectorvertegenwoordigers hadden de voorkeur om de nauwkeurigheidsklasse 2 (relatieve maximaal toelaatbare fout) op te leggen voor de verbruiksmeters.

¹ Via een lopend ontwerpbesluit wordt deze bepaling echter als volgt aangepast: in punt 110° wordt tussen het woord “sloopwerken” en de zinsnede “, of het ontmantelen” de zinsnede “, gedeeltelijke herbouw, herbouw” ingevoegd (VR 2016 0807 DOC.0772/2BIS).

Er wordt voorgesteld in het Energiebesluit volgende eisen op te leggen aan **nieuw te plaatsen verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik**:

De verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik die geplaatst worden ter uitvoering van artikel 7.8.1, §1 en §3, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, moeten voldoen aan de eisen, vermeld in het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

De verbruiksmeters zijn meters van het integrale type: ze zijn uitgerust met een elektronische rekeneenheid die de numerieke integratie uitvoert van het gemeten waterdebiet en het verschil in watertemperatuur tussen de vertrek- en retourleiding.

De maximaal toelaatbare fout van de verbruiksmeter moet voldoen aan nauwkeurigheidsklasse 2 voor thermische energiemeters, bepaald conform de regels, vermeld in het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

De verbruiksmeters zijn uitgerust met een voorziening waarmee de gemeten hoeveelheden zowel ter plaatse als op afstand afgelezen kunnen worden.

Er wordt voorgesteld een uitzondering te voorzien voor de plaatsing van **individuele verbruiksmeters** voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik in bestaande appartementengebouwen en bestaande multifunctionele gebouwen met een centrale verwarmings- of koelingsbron of met levering vanuit een stadsverwarmingsnet die geen ingrijpende energetische renovatie of vervanging van warmtemeters ondergaan én waar, uiterlijk op 31 december 2016 al individuele meters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik zijn geplaatst die voldoen aan de eisen, vermeld in het koninklijk besluit van 13 juni 2006 betreffende meetinstrumenten of het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten. In dat geval wordt alleen overgegaan tot vervanging (door verbruiksmeters die voldoen aan bovenvermelde voorwaarden) indien de bestaande verbruiksmeters niet meer voldoen aan de vereiste nauwkeurigheidsklasse, vermeld in respectievelijk het koninklijk besluit van 13 juni 2006 betreffende meetinstrumenten of het koninklijk besluit van 15 april 2016 betreffende meetinstrumenten.

De nieuw te plaatsen individuele verbruiksmeters zijn zowel ter plaatse als vanop afstand uitleesbaar. De verantwoordelijke voor de warmtemeting heeft dus de keuze om volgens zijn eigen voorkeur de meter op afstand of ter plaatse uit te lezen. Dit laat ook toe dat wanneer een nieuwe partij verantwoordelijk wordt voor de warmtemeting deze ook de keuzemogelijkheid heeft. Het meten van op afstand biedt belangrijke voordelen, zeker in geval van een groot aantal aangesloten verbruikers: efficiëntieverhoging en verminderde werklust voor het uitvoeren van de warmtemeting en het niet moeten storen van de eindafnemer voor de uitlezing van de meting ter plaatse. De verantwoordelijke voor de warmtemeting moet in elk geval de regelgeving ter bescherming van de privacy respecteren.

Het ontwerpbesluit legt niet vast op welke manier en hoe vaak de eindafnemer informatie krijgt over of toegang heeft tot het gemeten warmteverbruik.

lijking/vervanging van warmtemeters

Op het overleg van 18/02/2016 gaf de sector aan dat in Duitsland calorimeters elke 10 jaar vervangen worden. De sector gaf ook aan dat je technisch gezien een meter niet kan herijken. Je kan wel nameten of een meter nog voldoet aan wat vastgelegd is in de technische specificaties van het product.

Warmtemeters moeten voldoen aan de Europese richtlijn Meetinstrumenten (MID 2004/22/EG) en NEN-EN 1434. Dit betekent onder meer dat de meters geïjkt moeten zijn en periodiek geïjkt worden. In Nederland gebeurt dit door steekproeven op meters die op basis van vergelijkbare kenmerken gegroepeerd zijn in “pools”.

Op basis van de bovenstaande informatie wordt in het ontwerpbesluit volgend voorstel opgenomen:

Waar verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik of warmtekostenverdelers worden geïnstalleerd, moeten ze continu werken en correct worden onderhouden en wordt minstens elke tien jaar geïjkt of voldaan is aan de technische specificaties van het product wat betreft de nauwkeurigheid van de meting. Deze verificatie kan gebeuren met steekproeven. Als vastgesteld wordt dat een verbruiksmeter of warmtekostenverdelers niet meer voldoet aan de technische specificaties, wordt die vervangen.

Het opstellen van een procedure om via steekproeven “pools” te controleren of de meters voldoen aan de gestelde eisen wordt niet vastgelegd in het Energiebesluit. Omdat de toepassing van de meterverplichting en de technische vereisten opgelegd aan de meters in de praktijk vaak bijkomende regels of verduidelijking zal vereisen op een zeer technisch niveau, wordt voorzien dat de bevoegde minister nadere regels kan vastleggen inzake de verificatie van de nauwkeurigheid van verbruiksmeters en warmtekostenverdelers.

Handhaafbaarheid en sanctionering?

In het “Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudnetten”, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 3 juni 2016, wordt het toezicht voor titel IV/1 toegewezen aan de VREG en worden eveneens sanctiemogelijkheden voorzien.

Voor een aantal gevallen (bij nieuwbouw, ingrijpende energetische renovatie of installatie-eisen bij renovatie) zijn gegevens van deze gebouwen beschikbaar in de energieprestatiedatabank. Op voorwaarde dat voldoende gegevens beschikbaar zijn of de gegevens in deze tool uitgebreid kunnen worden, kan de energieprestatiedatabank gebruikt worden om te achterhalen in welke gebouwen een warmtemeting verplicht is. Deze informatie beschikbaar bij het VEA kan dan de input vormen voor een handhavingsprocedure.

Voor een aantal andere gevallen (vb. bij het vervangen van een bestaande warmtemeter) is er momenteel geen tool voor handen om te achterhalen in welke gebouwen dit gebeurt. Voor deze dossiers zou een (vrijblijvend) meldpunt opgezet kunnen worden. Via dit meldpunt kunnen eindafnemers of de sector melden of de regels m.b.t. het vervangen van bestaande warmtemeters en plaatsen van nieuwe individuele warmtemeters werd gerespecteerd. Deze informatie kan dan de input vormen voor een handhavingsprocedure.

3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel voegt de noodzakelijke definities toe aan het Energiebesluit.

Artikel 2

In het Energiebesluit wordt een titel III/1 ingevoegd, "Organisatie van de werking van warmte- en koudenetten en warmtemetingen in het Vlaamse Gewest". In uitvoering van het eerder voorgelegde wijzigingsdecreet m.b.t. een regelgevingskader voor warmtenetten, zal deze titel in een volgende fase nog uitgebreid worden met bijkomende bepalingen inzake thermische energie in het Vlaamse Gewest. De titel wordt nu reeds ingevoegd om de voorwaarden voor warmtemetingen op de aangewezen plaats in te kunnen voegen.

Dit artikel bepaalt dat de plaatsing van individuele verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik in alle omstandigheden gedaan moet worden in nieuwe of ingrijpend gerenoveerde bestaande gebouwen, en bij vervanging van bestaande warmtekostenverdelers, warmte- of warmwatermeters in bestaande gebouwen. De plaatsing van nieuwe individuele verbruiksmeters voor het warmte-, koelings- of warmwaterverbruik in bestaande gebouwen (die geen ingrijpende energetische renovatie of vervanging van warmtemeters ondergaan) is niet verplicht indien de bestaande verbruiksmeters voldoen aan het KB van 13 juni 2006 of het KB van 15 april 2016. Indien de warmte wordt geleverd en afgevoerd via meerdere leidingen of indien er onvoldoende ruimte is om de warmtemeter in te bouwen, is de plaatsing van warmtekostenverdelers op de radiatoren voldoende en de plaatsing van individuele verbruiksmeters voor koeling of warm water niet verplicht. De plaatsing van een nieuwe individuele warmtemeter is niet verplicht indien op 31 december 2016 reeds warmtekostenverdelers geplaatst waren.

De individuele en centrale verbruiksmeters moeten voldoen aan de MID-richtlijn klasse 2, vanop afstand uitleesbaar zijn en elke 10 jaar gecontroleerd worden.

Artikel 3 en 4

Deze artikelen bevatten de uitvoerings- en slotbepalingen. Er wordt een overgangsbepaling voorzien om bij lopende bouwprojecten een onderscheid te kunnen maken tussen gebouwen die moeten voldoen aan de regels voor nieuwbouw gebouwen en gebouwen die moeten voldoen aan de regels voor bestaande gebouwen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorstel heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 8 juli 2016 mits rekening te houden met de wettigheidsopmerking in de eerste alinea van 3.1 van het advies (bijlage 4):

"De Inspectie van Financiën wijst er op dat in het door de Vlaamse Regering op 3 juni 2016 principieel goedgekeurde voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten (zie VR PV 2016/26 – punt 0041) het artikel 7.8.1 van het Energiedecreet wordt opgeheven. Er kan dan ook bezwaarlijk nog verwezen worden naar artikel 7.8.1, §3 van het Energiedecreet in het nieuwe artikel 3/1.1.2. §2 van het voorliggende ontwerp van besluit".

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering (verder benoemd als 'wijzigingsbesluit warmtemetingen') werd voorlopig niet aangepast op basis van bovenstaande opmerking.

De rechtsgrond opgenomen in artikel 7.8.1, §1 en §3 van het Energiedecreet wordt in het principieel goedgekeurde voorontwerp van decreet (verder benoemd als 'wijzigingsdecreet warmtenetten') immers niet opgeheven, maar wel verplaatst en ondergebracht in een nieuwe titel IV/1, artikel 4/1.2.2,

§1 en §3. Het principiële goedgekeurde voorontwerp van decreet, treedt bovendien pas in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum (verder benoemd als 'wijzigingsbesluit warmtenetten'). Afhankelijk van de timing worden twee oplossingen voorgesteld:

- Het wijzigingsdecreet warmtenetten treedt, via een wijzigingsbesluit warmtenetten, in werking voor dat het wijzigingsbesluit warmtemetingen in werking treedt. In dat geval wordt de aanhef en de verwijzingen naar artikel 7.8.1, §1 en §3 van het Energiedecreet in het ontwerp van het wijzigingsbesluit warmtemetingen aangepast overeenkomstig het gewijzigde decreet.
- Het wijzigingsdecreet warmtenetten treedt, via een wijzigingsbesluit warmtenetten, in werking na dat het wijzigingsbesluit warmtemetingen in werking treedt. In dat geval past het wijzigingsbesluit warmtenetten ook de verwijzingen naar artikel 7.8.1, §1 en §3 van het Energiedecreet aan naar artikel 4/1.2.2, §1 en §3.

Met toepassing van artikel 6, §5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2001 houdende regeling van de begrotingscontrole en –opmaak is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- a) personeel: het voorstel heeft geen weerslag op de personeelsinzet bij de lokale besturen
- b) werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven
- c) investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg
- d) ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten.

Conclusie: het voorstel legt geen extra verplichtingen op voor de lokale besturen.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het wijzigingsbesluit heeft geen bijkomende impact op de lopende processen en activiteiten van het Vlaams Energieagentschap. De beperkte opvolging en controle kan binnen de bestaande personeelsmiddelen van de VREG opgevangen worden.

7. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

7.1. Reguleringsimpactanalyse

De reguleringsimpactanalyse is opgenomen als bijlage 3.

De nuloptie is niet wenselijk omdat hierbij artikel 9 van de Energie-efficiëntie richtlijn niet volledig wordt omgezet, dit zorgt voor onduidelijkheden voor alle betrokken partijen. De andere opties laten wel toe om artikel 9 van de Energie-efficiëntie richtlijn volledig om te zetten.

De gekozen optie 2 is te verkiezen boven optie 3 en 4. De gekozen optie voorziet dat, waar technisch haalbaar en kosten-efficiënt, individuele verbruiksmeters worden geplaatst. Er geldt geen verplichting indien de installatie technisch heel omslachtig is waardoor de installatie van individuele verbruiksmeters niet kostenefficiënt zou zijn (dit is wel het geval in optie 4 en niet wenselijk). Het reeds aanwezig zijn van thermostatische radiatorcransen, geeft geen aanleiding om het installeren van warmtekostenverdelers niet te verplichten (dit is wel het geval in optie 3). Dit niet verplichten zou immers aanleiding geven tot een hoger eindenergieverbruik, het proberen ontlopen van de

regelgeving en het toezicht en de handhaving op deze regels omslachtiger maken: er is een bezoek ter plaatse nodig (optie 3) i.p.v. bureaucontrole (optie 2 en 4).

Voor de installateurs zal de gekozen optie ertoe leiden dat er meer opdrachten en inkomsten zullen komen uit de verkoop van verbruiksmeters. Er zal in mindere mate dan voorheen nog gekozen kunnen worden voor warmtekostenverdelers. Dit valt te verantwoorden omdat een meting op basis van een warmtekostenverdeler veel minder nauwkeurig is als een meting op basis van een calorimeter. De correctheid van de meting door een warmtekostenverdeler is gevoelig aan de plaatsing op de radiator en in de omgeving en kan gemakkelijker van buitenaf gemanipuleerd worden. Op basis van de beschikbare gegevens kunnen we er van uit gaan dat de kosten voor warmtemeters niet substantieel hoger zullen zijn dan de prijzen voor het plaatsen van het vereiste aantal warmtekostenverdelers. Optie 3 zou wel aanleiding geven tot het vaker gebruiken van warmtekostenverdelers ook in eenheden waar het installeren van individuele verbruiksmeters technisch haalbaar is, en dat is niet wenselijk.

De eindafnemer is gebaat bij een correcte meting die in de gekozen optie meestal op basis van een individuele verbruiksmeter gebeurt. Hij heeft de kans om zijn verbruik ter plaatse aflezen en hier direct op in te spelen. Doordat hij zijn verbruik kent heeft hij een belangrijk incentive om zijn energieverbruik voor warmte, koeling en warm water te verminderen. Door correct te meten riskeert men veel minder discussies over de facturatie van de verbruikte warmte, koude of het warm water. Optie 3 zou wel aanleiding geven tot het vaker gebruiken van warmtekostenverdelers met een minder nauwkeurige meting tot gevolg, dat is niet wenselijk.

7.2. Administratieve lasten

Het voorstel leidt niet tot bijkomende nieuwe rapporteringsverplichtingen of andere administratieve lasten.

7.3. Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het ontwerpbesluit werd aangepast aan de opmerkingen van het wetgevingstechnisch- en taaladvies nr. 2016/281 van 5 juli 2016.

8. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft individuele warmtemetingen, dat gaat als bijlage 2;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Bart TOMMELEIN
Viceminister-president van de Vlaamse Regering,

